

ANNEDAL

GhmD:8871

Landeriet Anneberg som gett namn till Annedal. Omkr. 1880

Annedal

Stadsdelen Annedal har haft stor del i släktens historia på så sätt att de flesta av våra släktingar hamnat där när de invandrat till Göteborg. Området var då helt nybyggt. Från 1884 och några årtionde framåt blev många i vår släkt boende i denna stadsdel. Jag blev förvånad när jag släktforskade och upptäckte alla samband som fanns med Annedal.

Hit kom Augusta 1888 som 17-åring från Varberg, då bodde redan Augustas bror och syster i Annedal. Här träffar Augusta sin blivande man, de bodde även här som nygifta. Augusta hade ett litet bageri här några år. Senare kom även Augustas mor hit med de yngsta barnen. Carl kom hit 1896 från Orust som 20-åring och träffade sin Augusta här. Några av Carls syskon bodde redan här då. Senare kom Carls mor från Uddevalla och fler syskon hit. Här hade även Carl och Augusta en kolonistuga i bergen ovanför Annedal. I Annedal träffar Carl Augustas bror vilken arbetade som bokbinderiarbetare och detta möte var troligen anledning till Carls blivande yrke.

Stadsdelen har erhållit sitt namn från landeriet Anneberg vilket låg ungefär där Västergatan mötte Föreningsgatan och Haga Kyrkogatan. Den siste ägaren till Anneberg var stadsarkitekt Viktor von Gegerfeldt. Göteborgs stad köpte Anneberg och intilliggande mark 1872 för att där "bygga billiga och bra bostäder för arbetarbefolkningen". Under 1870-talet och framåt bebyggdes området med dels trähus i två våningar och dels trevåningshus med nedersta våningen i sten s.k. landshövdingehus.

Det var snickarmästare mm Johannes Nilsson som hade tagit initiativ till denna typ av hus som i början inte fick byggas på grund av brandfaran. Men efter ett beslut och godkännande av länsstyrelsen var byggnationen igång och husen fick därefter heta landshövdingehus.

Johannes Nilsson var även ordförande i det kooperativa bostadsföretaget Arbetarnas Byggnadsförening som startats efter en modell från Danmark. De första landshövdingehusen byggdes i Annedal, i kvarteret Ananassen mellan Snickaregatan och Albogatan. Kvarteret bestod av 24 st. radstående hus i tre våningar.

Medlemmarna i kooperativet fick spara till en gemensam kassa. När ett hus var färdigbyggt summerades byggkostnad och beräknades den summa som skulle betalas i hyra för respektive lägenhet. Därefter fick medlemmarna dra lott vem som skulle förvalta huset tills det blev betalt. När huset var fullbetalt och snickarfirman erhållit betalning övergick ägandet (lagfart) till den medlem som förvaltat huset. På detta sätt kunde en arbetare bli ägare till ett hus utan att själv finansiera hela köpet.

Gamla Annedal som blev drygt 100 år gammalt (1870-1972) var en trivsamt stadsdel med träfastigheter och en del breda gator och trädplanteringar. Påminde till en del om Haga som politikerna planerade att jämna med marken, liksom liknande områden hade gjorts (Landala, Olskroken, Gårda, Majorna, Masthugget mm). Men då hade folk tröttnat på rivningsraseriet och Haga blev i sista stund räddat.

Jag och Maria bosatte oss i Annedal 1968, på Västergatan 39, i ett rum och kök. Det var vår första gemensamma bostad och trots att det var omodernt med utedass trivdes vi bra där. Det var bra gemenskap med grannar och trivsam omgivning med småbutiker överallt. Spårvagnen som gick genom Västergatan hade hållplats alldeles utanför porten. Bilen gick att parkera på gatan utanför huset och några parkeringsavgifter var ännu inte uppfunna i detta område. I samma hus fanns en liten bosättningsaffär det bara att gå över dit när vi behövde något porslin eller en kastrull.

Det var vedspis i köket och en kakelugn i rummet. Vedspisen använde vi inte men hade ett lite gaskök att laga mat på. I köket fanns en minimal marmorbänk med slask och kallvattenkran. Strömmen var 127 volt likström och den var kopplad till spårvägens linjenät! Hyran var 67 kr per månad vilket var utmärkt för ekonomin då jag studerade under dessa år. Detta motsvarar i dagens penningvärde 565 kr vilket många ungdomar m.fl. säkert skulle uppskatta att ha som hyra i dag.

När jag talade med faster Svea att vi bodde i Annedal och hon fick reda på adressen berättade hon: *"där bodde mamma och pappa som nygifta och mamma hade bageri i källaren."*

När jag nu släktforskar och studerat huset lite närmare upptäckte jag att flera släktingar hade bott där. Det var ett tjugotal lägenheter i den fastigheten. Kanske någon hade bott i den lägenhet som jag och Maria haft?

GhmR:173:12

Annedal. Snickaregatan/Västergatan 1938. Konsum på bilden fanns kvar på samma ställe i vårt kvarter på Västergatan när jag och Maria bodde där 1968-1971. Vi bodde lite till vänster om Konsum. Spårvagnsspåren på Västergatan syns alldeles utanför.

Hysesregleringen gjorde att underhållen av husen i Annedal eftersattes när man inte fick höja hyran i takt med det nödvändiga underhållet. Politikerna ville dessutom ha bort alla stadsdelar med enkla arbetarbostäder. Över 50 000 lägenheter försvann i detta rivningsraseri. Det hade mycket väl varit möjligt att rusta upp en del och bygga upp i samma stil, för de som inte gick att rädda, precis så som man gjorde i Haga. I stället revs allt i början av 1970 talet och ersattes av en steril och otrivsamt betongstadsdel.

Hus i Annedal som har haft anknytning till släkten Tingström

Huset Västergatan 39, Annedal

Huset byggdes 1883. Första ägare f.d. skollärararen Anders Bengtsson vars dotter var född i Sandhult liksom hustrun till Anders Gustav Arvidsson (Augustas bror).

Huset revs 1972.

Hyresgäster:

1. Anders Gustav Arvidsson med familj (Augustas bror)	1883-1899
2. Augusta Arvidsson	1888-
3. Johanna Maria Arvidsson (Augustas mor)	1898-1900
4. Carl Tingström med familj	1898-1900
5. Hasse Tingström o Maria Bäckdahl	1968-1971

Snickaregatan 21, Annedal

Huset ägdes av: Bokbinderiarbetare Carl Albert Bengtsson. Gift med Augustas syster Paulina.

Ägare från 1899: Skomakeriarbetare Anders Gustav Arvidsson (Augustas bror)

Hyresgäster:

1. Anders Bengtsson och Paulina med familj (Augustas syster)	1880-1899
2. Bokbinderiarb. Johan Adolf Arvidsson (Augustas bror)	1891-1900
3. Johanna Maria Arvidsson (Augustas mor)	1900-1902 (avlider)
4. Anders Gustav Arvidsson med familj (Augustas bror)	1899-1908

Snickaregatan 23, Annedal

Huset ägdes av: Böteskassör C.L. Moberg

Hyresgäster:

1. Carl Tingström	1896-1897
2. Olena Tingström med söner	1899-1905
3. Carl Tingström med familj	1900-1903
4. Anna Teresia Tingström	1903

Till sist lite mer bilder från Annedals idylliska storhetstid. Jämförs detta med nya Annedal så inser man vilket värde det hade varit att rusta upp och bevara åtminstone vissa delar till eftervärlden. Med förbättrade kök och installation av badrum hade dessa varit fullt beboliga än idag. Bristen på enkla och billiga hyresbostäder är ju i dag mycket stor i Göteborg.

GhmD:52894

Annedal. Snickaregatan 4-6 med förträdgårdar.

GhmR:173:18

Annedal. Rygatan. 1938. Med Arlas mjölkaffär på höger sida.

GhmR:173:19

Annedal. Carl Grimbergsgatan 1938. Dicksonshuset till höger finns kvar. (Planer att riva dessa 1972)

GhmD:46027

Annedal. Albogatan med typiska landshövdingehus.

GhmR:173:27

Annedal. 1938 Alfred Persson kaffe & speceriaffär, Spekebergsgatan.

GhmD:12230

Annedal. Klockaregatan 5, Bleck & Plåtslageri. Nilssons berg.

GhmD:44206

Annedal, Seminarigatan. Speceriaffär på hörnet. Observera barnen utanför affären och tanterna i fönstret som ville vara med på fotot!